

## Uvjeti učenja i poučavanja

### Radni materijal 8: Kako razviti školu kao demokratsku zajednicu

Odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava i proces razvoja demokratske atmosfere ne može se odvijati samo u okviru razreda, već treba biti prisutan i na razini cijele škole. U tom je pogledu najbitniji ključni igrač ravnatelj.

U materijalima Vijeća Europe o odgoju i obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava, te u knjizi “Demokratsko upravljanje školama” predlažu se ključna područja rada i koraci koji se trebaju poduzeti na putu do razvoja škole kao demokratske zajednice (vidi i Poglavlje 5 ovog dijela, Radni materijali 15-18).

Ta četiri ključna područja su:

1. Upravljanje, vodstvo, menadžment i javna odgovornost
2. Odgoj i obrazovanje usmjereno na stjecanje vrijednosti
3. Suradnja, komunikacija i angažiranost: konkurentnost i samoodređenje
4. Učenička disciplina

#### Upravljanje, vodstvo, menadžment i javna odgovornost

Razne interesne skupine poput državnog zakonodavstva, lokalnih školskih odbora, sindikata, učenika i roditelja, kao i lokalnih zajednica postavljaju zahtjeve na vodstvo škole. Kako se ravnatelj nosi s tim izazovima? Koji oblik menadžmenta primijenjuje u školi? Je li vodstvo izgrađeno na konsenzusu i povjerenju ili ga odlikuje nepovjerenje i rivalstvo? Na koji su način podijeljene školske dužnosti? Kako vodstvo prihvaća različitost? Na koji način škola pokazuje odgovornost prema različitim interesnim skupinama?

#### Odgoj i obrazovanje usmjereno na stjecanje vrijednosti

Kako se vrijednosti poput demokracije, ljudskih prava i uvažavanja različitosti manifestiraju u formalnom i neformalnom kontekstu škole? Na koji se način vrijednosti i društvene vještine promiču kao preduvjet za miroljubiv suživot u modernom globaliziranom društvu? Kako se te vrijednosti prosuđuju na razini škole?

#### Suradnja, komunikacija i angažiranost: konkurentnost i samoodređenje

Škola nije odvojen entitet od ostatka društva ili stvarnog svijeta. Kakva je interna i eksterna komunikacija škole? Nalikuje li škola više razdruženoj kompaniji ili predstavlja vrata u ostatak društva kroz svoje procese i načine komunikacije i angažiranosti? Koja je misao vodilja škole? Koliko je škola odlučna provoditi postavljene ciljeve u komunikaciji i otvaranju prema ostatku društva?

#### Učenička disciplina

U školi zajedno radi mnogo ljudi. Kakva pravila valja primijeniti za održavanje reda i discipline u demokratski upravljanim školama? Što učenike potiče da se pridržavaju postavljenih pravila, i zbog čega im se suprotstavljaju? Vlada li u demokratskoj školi kaos ako učenici ne slijede nikakva pravila?